

Číslo: 6084/2023-2024

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej dňa **27. 02. 2024**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola, Farská lúka 64/B, Fiľakovo – Fülel	
Zriaďovateľ	Mesto Fiľakovo

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Ildikó Kotlárová, riaditeľka školy

Mgr. Erika Mács, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **následnú** inšpekciu č. 6084/2023-2024 zo dňa 20. 02. 2024 **inšpekciu vykonali:**

PaedDr. Erzsébet Máté, školská inšpektorka,

ŠIC Banská Bystrica

.....

Mgr. Natália Beľová, školská inšpektorka,

ŠIC Banská Bystrica

.....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Základné údaje vzťahujúce sa na inšpekciu, na základe ktorej sa vykonala **následná inšpekcia:**

Kontrolovaný subjekt	
Základná škola Lajosa Mocsáryho s vyučovacím jazykom maďarským – Mocsáry Lajos Alapiskola, Farská lúka 64/B, Fiľakovo – Fülel	
Druh školskej inšpekcie	tematická
Číslo poverenia	6057/2022-2023
Dátum vykonania školskej inšpekcie	21. 02. 2023- 23. 02. 2023

Mená školských inšpektorov, ktorí inšpekciu vykonali:

Mgr. Natália Beľová, PaedDr. Erzsébet Máté

Zistené nedostatky:

Z komplexnej inšpekcie vyplynuli nedostatky v dodržiavaní právnych predpisov týkajúcich sa nevypracovania vlastných poznámok k učebnému plánu (UP); neprerokovania inovovaného školského vzdelávacieho programu (iškVP) v pedagogickej rade a v rade školy; nezaradenia

vyučovacieho predmetu nemecký jazyk (NEJ) do učebného plánu školy; nedelenia žiakov v predmete anglický jazyk (ANJ) a nemecký jazyk (NEJ) v 5. A triede a v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra (SJSJ) pri vyššom počte žiakov ako 17 v 5 triedach nižšieho stredného vzdelávania a nedodržania obedňajšej prestávky v rozsahu minimálne 30 minút pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania. So zámerom skvalitnenia výchovy a vzdelávania i riadenia bolo škole odporúčané pravidelne kontrolovať úroveň vyučovania predmetu SJSJ so zameraním na využívanie inovatívnych aktivizujúcich foriem a metód vyučovania jazyka s cieľom rozvíjania jazykových zručností žiakov vo všetkých 4 základných formách rečových činností; podporovať učiteľov SJSJ pri výbere vzdelávania so zameraním na uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania a učenia sa žiakov v predmete SJSJ ako druhého (L2) jazyka a zabezpečiť systematické každodenné vyučovanie predmetu SJSJ vo všetkých triedach primárneho i nižšieho stredného vzdelávania.

Prehľad uplatnených opatrení	Počet
Odporúčania	3
Opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu	5
Opatrenia uložené Štátnou školskou inšpekciou	-

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

1.2.1 Akceptácia odporúčaní

- V rámci hospitačnej činnosti pravidelne kontrolovať úroveň vyučovania predmetu SJSJ so zameraním na využívanie inovatívnych aktivizujúcich foriem a metód vyučovania jazyka s cieľom rozvíjania jazykových zručností žiakov vo všetkých 4 základných formách rečových činností (ústny prejav, počúvanie a čítanie s porozumením, písomný prejav).***

Analýza plánu vnútroškolskej kontroly na školský rok 2023/2024 preukázala, že jeho súčasťou bolo aj zameranie hospitačnej činnosti na metódy a formy vyučovania SJSJ podporujúce rozvíjanie komunikačných a čitateľských zručností žiakov, čo potvrdili i predložené hospitačné záznamy riaditeľky školy (1) a jej zástupkyne (4). Akceptácia tohto odporúčania bola počas inšpekčnej činnosti sledovaná v predmete SJSJ na 6 vyučovacích hodinách v primárnom (3) i nižšom strednom vzdelávaní (3).

Žiaci väčšinou dokázali reagovať na jednoduché príkazy a pokyny vyučujúcich. Vo 4. ročníku však pri porozumení súvislého prejavu vyučujúcich potrebovali častú podporu materinského jazyka. Ich samostatné verbálne vyjadrenia a odpovede na zväčša jasne formulované otázky boli prevažne na úrovni slova, neraz s nedostatkami v dodržiavaní gramatických javov a s chybami v artikulácii¹ spôsobenými odlišnosťou s ich materinským jazykom, ktoré v 4. ročníku neboli dostatočne korigované. Kultivovanosť a zrozumiteľnosť svojho rečového prejavu nemali podporovanú zaradovaním fonetických, dýchacích a artikulálnych cvičení. Žiaci 1. stupňa, s výnimkou žiakov 4. ročníka, ktorí potrebovali výraznú pomoc vyučujúcej, vedeli samostatne používať modelové vety v rámci komunikačných tém. Menšia časť žiakov nižšieho stredného vzdelávania v riadených rozhovoroch adekvátne využívala osvojenú základnú slovnú zásobu, sporadicky i modelové vety. Možnosť na ich základe tvoriť dialógy nedostali a tiež neboli vedení k využívaniu osvojenej slovnej zásoby pri

¹ ohybné slovné druhy – rod, pád, výslovnosť dvojhlasok, c, s, ch, mäkké slabiky

tvorbe krátkeho súvislého **ústneho prejavu**, čo limitovalo rozvoj ich komunikačných kompetencií v cieľovom jazyku. Iba v 4. ročníku si nové pojmy osvojovali spájaním rečovej činnosti s pohybom v didaktických hrách a len v 3. ročníku vedeli samostatne alebo s menšou pomocou memorovať texty piesní a básničiek, ostatní nemali príležitosť upevňovania či rozširovania slovnéj zásoby touto formou. Pri využití audio-vizuálnej metódy v 3. a 8. ročníku prejavili žiaci **počúvanie s porozumením** zväčša správnymi riešeniami a odpoveďami na otázky vyučujúcich, ostatní žiaci možnosť preukázať porozumenie vypočutých textov nedostali. **Čítanie s porozumením** si na všetkých sledovaných hodinách rozvíjali pri práci so súvislým aj nesúvislým (dotazník, obrázky) textom v učebnici a pracovnom zošite. Jeho pochopenie preukázali odpoveďami na otázky k textu, priradovaním obrázkov/pojmov k textu, pomenovaním voľnočasových aktivít. Úroveň čitateľských zručností žiakov 4. ročníka a žiakov 2. stupňa negatívne ovplyvňovala zväčša nedostatočne zvládnutá technika čítania a slabo osvojená slovná zásoba. Možnosť tvoriť jednoduché otázky k obsahu textu, sformulovať jeho základnú myšlienku, reprodukovat text na základe pomocných otázok žiaci nemali, čím nebola dostatočne stimulovaná ich produktívna rečová aktivita v cieľovom jazyku. Veku primerane vyjadriť vlastný postoj, či skúsenosti s témou (rodina) žiaci 3. ročníka dokázali len s výraznejšou pomocou vyučujúcej, ostatní k tomu neboli podnecovaní. V **písomnom prejave** žiaci 1. stupňa zväčša primerane aplikovali základné pravidlá slovenského pravopisu, na 2. stupni len polovica, žiaci 9. ročníka nedostali príležitosť preukázať osvojené pravopisné zručnosti.

Hospitáciami bolo preukázané čiastočné zlepšenie v oblasti učenia sa žiaka vo všetkých 4 základných formách rečových činností. Oproti výsledkom zisteným počas tematickej inšpekcie úroveň ústneho prejavu žiakov mierne stúpla v primárnom (36 % na 57,81 %) i nižšom strednom vzdelávaní (36,11 % na 51,67 %). K zlepšeniu došlo i v oblasti počúvania s porozumením na prvom (z 31,67 % na 75 %) i druhom (z 0 % na 75 %) stupni. V čítaní s porozumením sa zlepšili žiaci 1. stupňa (z 35,71 % na 53,57 %), u žiakov 2. stupňa došlo len k minimálnemu posunu (z 32,69 % na 36,11 %). Zlepšil sa i písomný prejav žiakov primárneho (z 31,3 % na 75 %) i nižšieho stredného vzdelávania (z 27,8 % na 50 %).

Odporúčanie bolo akceptované.

2. Podporovať učiteľov SJSJ pri výbere vzdelávania so zameraním na uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania a učenia sa žiakov v predmete SJSJ ako druhého (L2) jazyka.

Z analýzy plánu profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov na aktuálny školský rok, ako i z rozhovoru s riaditeľkou školy a vyučujúcimi bolo zrejmé, že učitelia SJSJ v aktuálnom školskom roku neabsolvovali ani nemali naplánované vo svojom ročnom pláne profesijného rozvoja vzdelávanie so zameraním na uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania a učenia sa žiakov v predmete SJSJ.

Odporúčanie nebolo akceptované.

3. Zabezpečiť systematické každodenné vyučovanie predmetu SJSJ v každej triede primárneho i nižšieho stredného vzdelávania.

Analýzou rozvrhov hodín jednotlivých tried primárneho i nižšieho stredného vzdelávania bolo zistené v niektorých triedach² nerovnomerné zadelenie hodín SJSJ, čím nebolo zabezpečené systematické každodenné vyučovanie predmetu.

Opatrenie nebolo akceptované.

1.2.2 Plnenie opatrení prijatých kontrolovaným subjektom

1. Vypracovať vlastné poznámky k UP.

Kontrola UP preukázala, že bol doplnený o vlastné poznámky týkajúce sa delenia a spájania žiakov do skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov v závislosti od ich špecifik i využitia disponibilných hodín v jednotlivých ročníkoch primárneho i nižšieho stredného vzdelávania.

Opatrenie bolo splnené.

2. Prerokovať iškVP v pedagogickej rade a v rade školy.

Z kontroly zápisníc z pedagogickej rady³ a rady školy⁴ vyplynulo, že iškVP na ich zasadnutiach bol prerokovaný. iškVP bol naposledy revidovaný k 01. 09. 2023 s doplnením vlastných poznámok k UP a zaradením NEJ ako 2. cudzieho jazyka do UP.

Opatrenie bolo splnené.

3. Zaradiť NEJ ako 2. cudzí jazyk do učebného plánu školy.

Analýza UP preukázala zaradenie NEJ ako 2. cudzieho jazyka do vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia.

Opatrenie bolo splnené.

4. Dôsledne dodržiavať počet žiakov v skupinách v predmetoch ANJ, NEJ a SJSJ podľa platnej legislatívy.

Kontrolou rozvrhov hodín, triednych výkazov a evidencie počtu žiakov pri delení do skupín a vlastných poznámok k UP v aktuálnom školskom roku bolo zistené, že počty žiakov v skupinách na vyučovaní predmetu SJSJ boli v súlade s právnym predpisom. V predmete ANJ a NEJ v 5. B a 6. A triede pri vyššom počte žiakov ako 17 neboli triedy rozdelené na skupiny.

Opatrenie nebolo splnené.

5. Dodržať dĺžku obedňajšej prestávky v rozsahu minimálne 30 minút pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania

Z kontroly rozvrhu hodín vyplynulo, že pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania bola po 6. vyučovacej hodine zaradená obedňajšia prestávka v trvaní 30 minút.

Opatrenie bolo splnené.

² 2. B, 5. B; v 7. A a 7. B boli len 4 hodiny SJSJ, vyučovanie predmetu nebolo posilnené disponibilnými hodinami

³ 25. 08. 2023

⁴ 26. 09. 2023

3. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady a rady školy v šk. roku 2023/2024,
4. učebný plán školy,
5. plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov na školský rok 2023/2024,
6. rozvrh hodín, triedne výkazy, evidencia počtu žiakov pri delení do skupín v školskom roku 2023/2024,
7. rozhodnutia riaditeľky školy o povolení plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia SR.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Erzsébet Máté

Dňa: 14. 03. 2024

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:
PaedDr. Erzsébet Máté

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Ildikó Kotlárová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 27. 03. 2024
vo Filákovke:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

PaedDr. Erzsébet Máté

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Ildikó Kotlárová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Ildikó Kotlárová, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Erzsébet Máté, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti